

Κέντρο συμμετοχικής κατασκευής στο Μεταξουργείο

Αθηνά Μαρία Γεωργιάδη, Θαλασσινή Καραλή, Ουρανία Αγοράνου - 07/04/2023

Διπλωματική Εργασία

Εικόνα Εξωφύλλου: Τρισδιάστατη απεικόνιση της πρότασης

Φοιτήτριες: Αθηνά Μαρία Γεωργιάδη, Θαλασσινή Καραλή, Ουρανία Αγοράνου
Επιβλέπων καθηγητής: Λεωνίδα Κουτσουμπός
Σύμβουλος: Φλώρα Μπουγιατιώτη
Σχολή: Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών
Φεβρουάριος 2022

Η παρούσα διπλωματική εργασία αφορά ένα κέντρο αφιερωμένο στην τέχνη της συμμετοχικής κατασκευής, ανοιχτό προς όλους. Πρόκειται για έναν πυρήνα συγκέντρωσης και αλληλεπίδρασης, ο οποίος θέτει την κατασκευή και τη δημιουργία στο πλαίσιο της αστικής πραγματικότητας, και τις προσεγγίζει πρωταρχικά ως διαδικασίες, ως κοινές δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν την ανταλλαγή εμπειριών και γνώσεων, τη συνεργασία και την κοινή δράση.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ

καλλιέργεια
πνεύματος συνεργασίας

ενεργοποίηση
πολιτών προς τα κοινά

μέσα από τον
κοινό τόπο δραστηριοποίησης

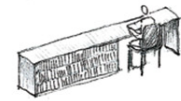

απαρόνιση στο εργαστήριο

ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ

δημιουργία κλίματος αλληλοστήριξης

συνεργασία ατόμων διαφορετικών
κοινωνικών χαρακτηριστικών

μείση
στη βελτιστοποίηση

ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ

ως διαδικασία και αποτέλεσμα

καλλιέργεια τεχνικών
δεξιοτήτων-αίσθημα
αυτοδυναμίας

ανάμιξη στη διαμόρφωση της
πόλης μέσω των κατασκευών που
θα τοποθετηθούν στον δημόσιο
χώρο της πόλης

επαφή και ενσωμάτωση
με την γειτονιά

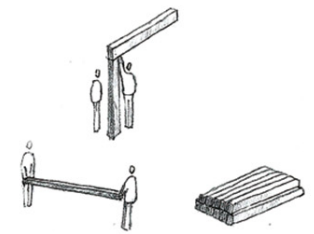
χαλάρωση
στο αναμικτήριο

ΑΣΤΙΚΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ

οικειοποίηση
και παρατήρηση
της πόλης

δικαίωμα στην πόλη

ενεργοποίηση
ανενεργών σημείων

ομαδικό project

SELF BUILD CULTURE

δημιουργία ενός project από το μηδέν
και χρήση του από τους ίδιους τους δημιουργούς

απόκτηση τεχνογνωσίας

ευκαιρία να βιώσεις και να
παρέμβεις στην εξέλιξη και
την πορεία του ομαδικού
δημιουργήματος

ΚΕΝΤΡΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ

πόλος

συνάντησης
αλληλεπίδρασης
κοινωνικοποίησης
εκπαίδευσης
συνδημιουργίας

για τη γειτονιά
και την πόλη
στο σύνολό της

εμπνήσεις - ομιλίες

Αφαιρετικό κολλάζ της ιδέας

Η φιλοσοφία του Κέντρου βασίζεται σε έννοιες και διαδικασίες όπως η κουλτούρα της αυτοκατασκευής (self-build culture), το DIT (Do-It-Together), το maker movement, ο συμμετοχικός σχεδιασμός και το δικαίωμα στην πόλη.

ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ 6Α, ΕΜΠ

© Θάνος Μπαμπανέλος

EUROPEAN ARCHITECTURE STUDENTS ASSEMBLY, Rijeka 2018

© Alexandra Kononchenko

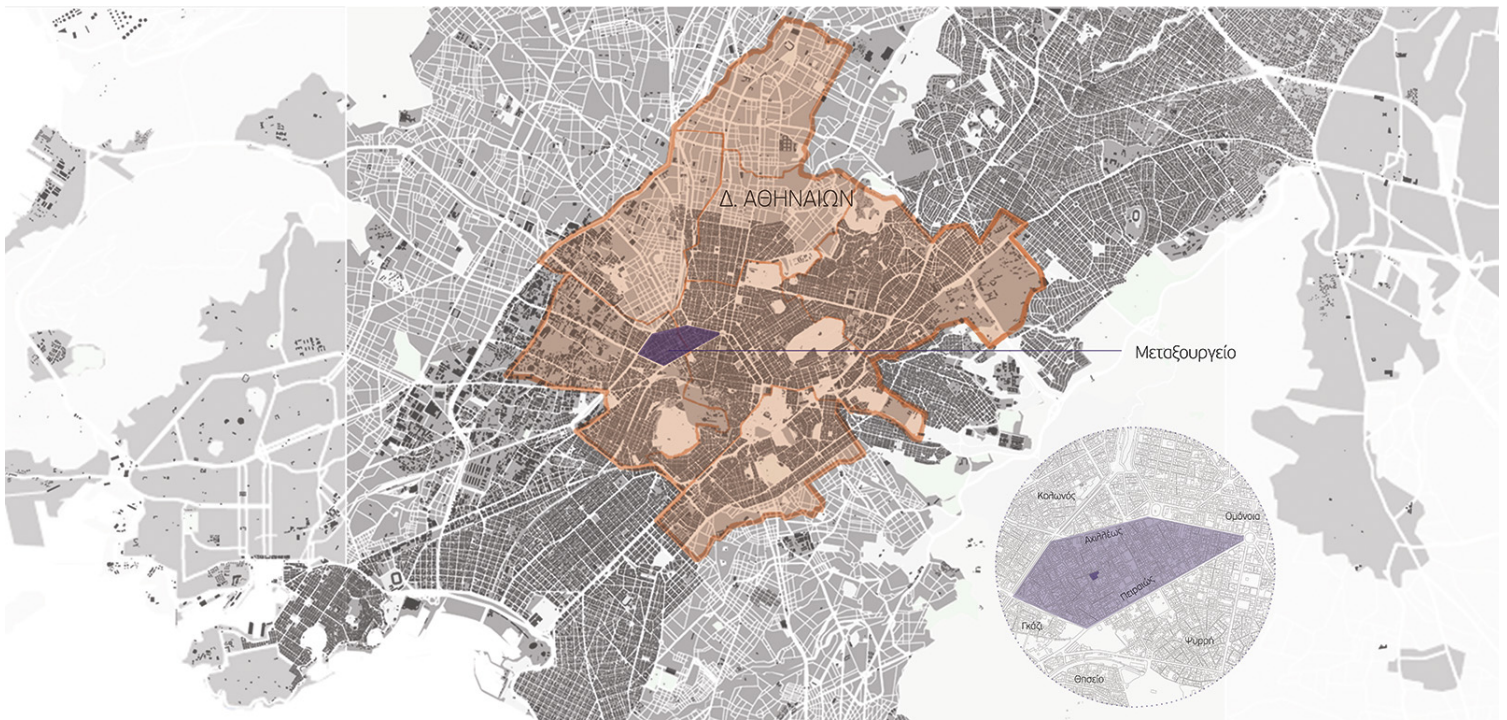
HOTEL EGON, IBA Thüringen Campus 2018

© constructlab/ atelier bow wow/ Kristof Lemp

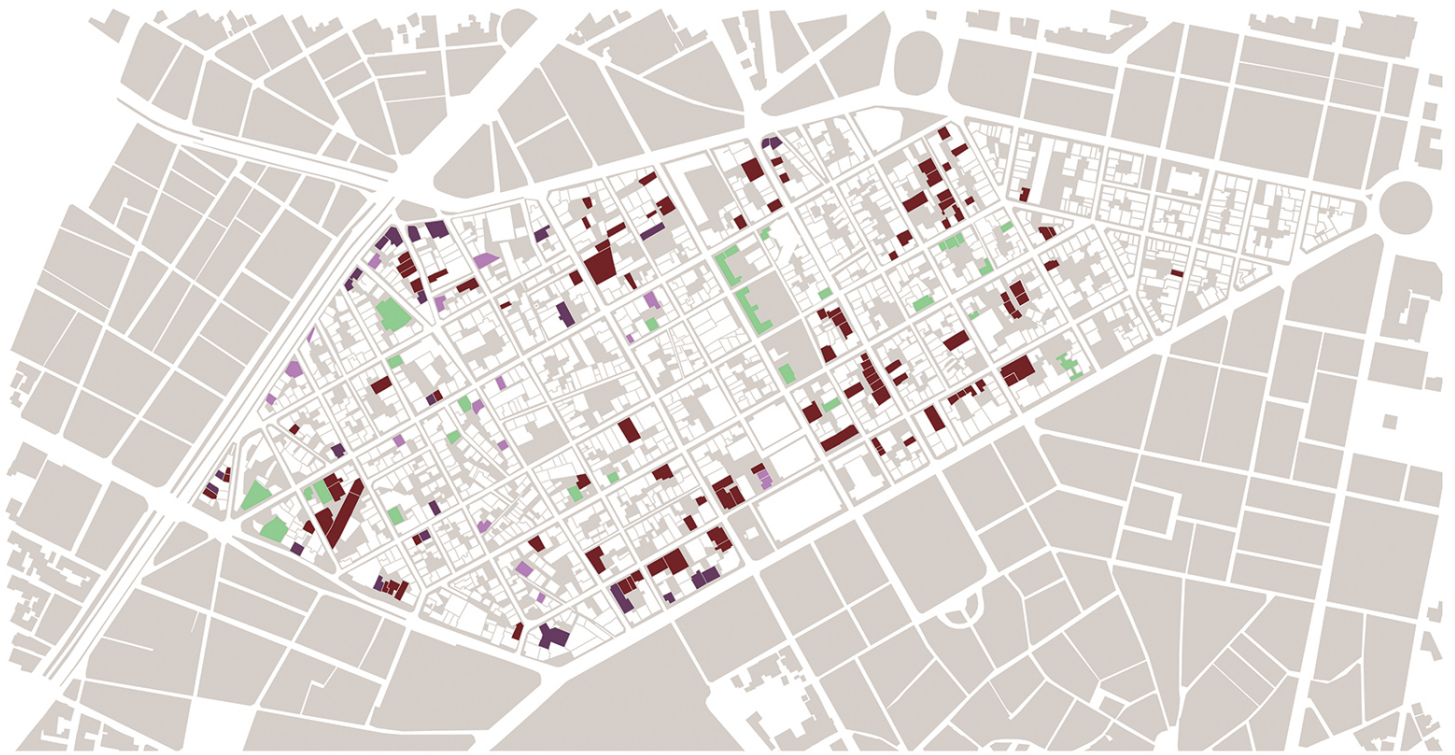
Μέσα από εργαστήρια-σεμινάρια με στόχο τη δημιουργία μικρής κλίμακας κατασκευών, που τοποθετούνται στην πόλη ως αστικές παρεμβάσεις, οι πολίτες επεμβαίνουν στην πόλη και την οικειοποιούνται. Παράλληλα, το Κέντρο φιλοξενεί δημόσιες εκδηλώσεις, παρουσιάσεις και συζητήσεις, σχετικά με τον σχεδιασμό του χώρου και τα αστικά θέματα, καθώς και εκπαιδευτικές επισκέψεις και τακτικά μαθήματα κεραμικής, ραπτικής, μεταξοτυπίας και ξυλουργικής.

Ως περιοχή παρέμβασης επιλέγεται το Μεταξουργείο, μια γειτονιά με παραδοσιακά έντονη βιοτεχνική δραστηριότητα, η οποία συνεχίζει να υφίσταται σε μικρότερο βαθμό μέσω συνεργείων και εργαστηρίων, με δημιουργικούς και καλλιτεχνικούς χώρους που δραστηριοποιούνται εκεί τα τελευταία χρόνια, καθώς και πολλά κενά κτήρια και οικόπεδα χωρίς χρήση. Ο ιδιαίτερος χαρακτήρας και η δυναμική της περιοχής προσεγγίστηκαν ως ευκαιρία για τη δραστηριοποίηση ενός κομματιού του Μεταξουργείου, μέσω του Κέντρου Συμμετοχικής Κατασκευής και των δράσεών του.

Η θέση του Μεταξουργείου και η Αθήνα

- SPECIALISED WORKSHOPS ■
- WAREHOUSES ■
- CRAFT INDUSTRIES ■
- CULTURE ■
- ARTISTIC WORKSHOPS ■

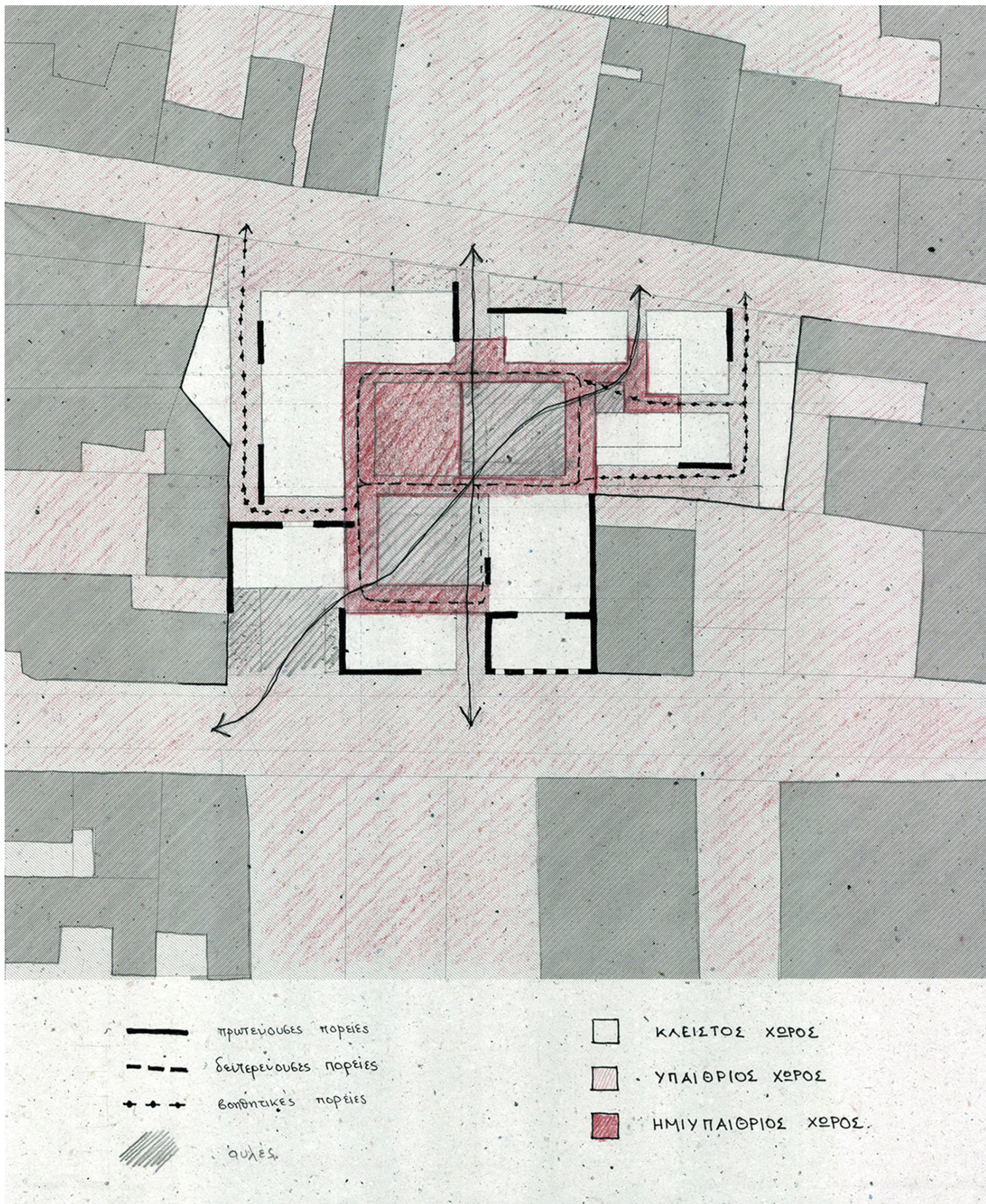

- EMPTY PLOTS ■
- RUINED BUILDINGS ■
- EMPTY BUILDINGS ■

Χάρτες της Περιοχής

Ο δημόσιος, ανοιχτός χαρακτήρας του Κέντρου αποτυπώνεται, σε επίπεδο σύνθεσης, μέσω της ελεύθερης κίνησης στο οικόπεδο και της εναλλαγής ανοιχτού-κλειστού. Οι κλειστοί χώροι χρήσεων μετατρέπονται σε μονάδες οι οποίες βρίσκονται σε εγγύτητα, αλλά παράλληλα χωρίζονται από δημόσιες ημιυπαίθριες διαδρομές και αίθρια στα οποία οι περαστικοί μπορούν να κινηθούν ελεύθερα, επιτρέποντας την ώσμωση και την επικοινωνία. Η κύρια αξονική διέλευση στο οικόπεδο τοποθετείται κεντρικά, και στο πέρασμά της βρίσκει τα δύο πρωτεύοντα αίθρια, ενώ ταυτόχρονα διακλαδώνεται σε δευτερεύουσες πορείες.

Διάγραμμα κινήσεων

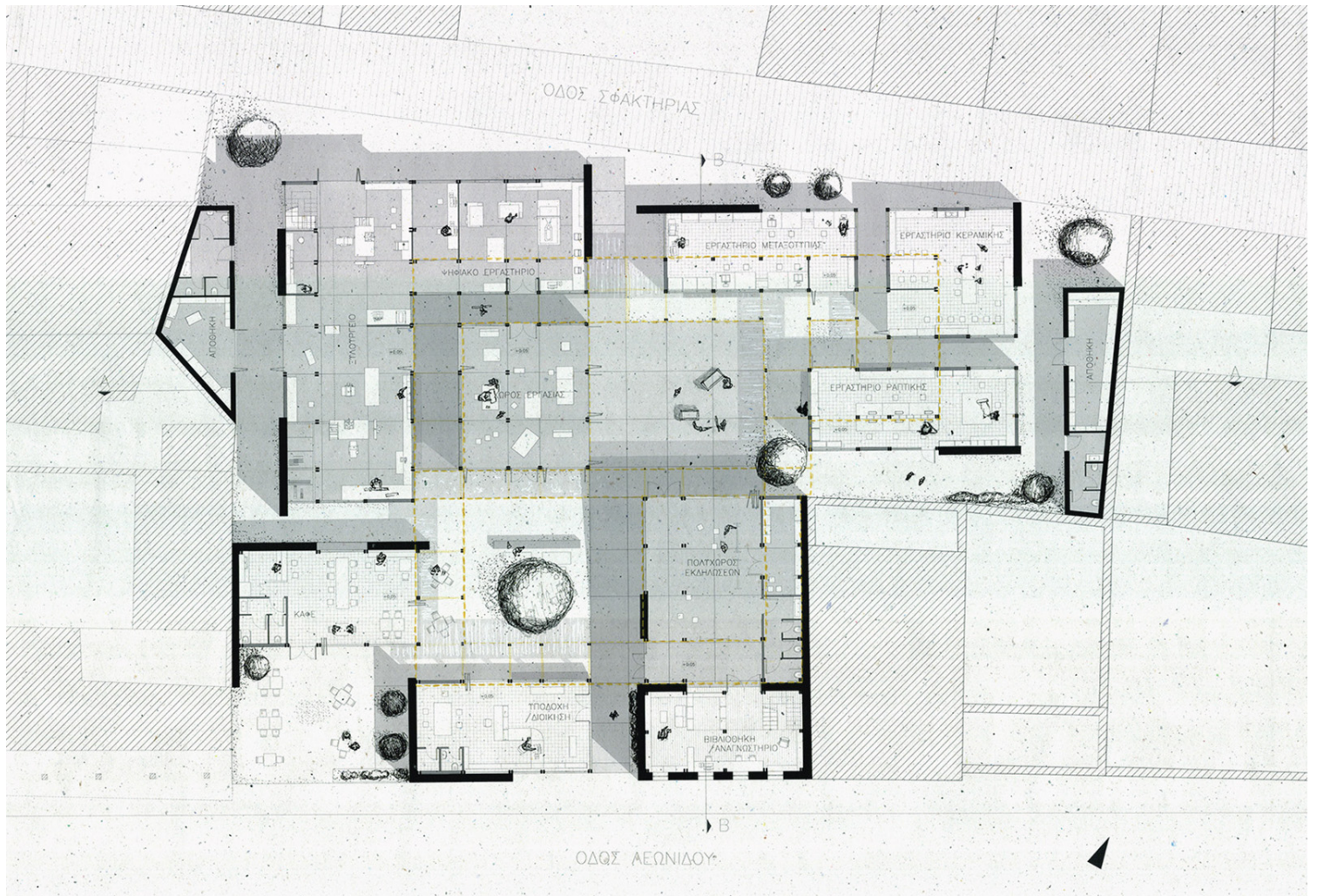

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΧΩΡΩΝ

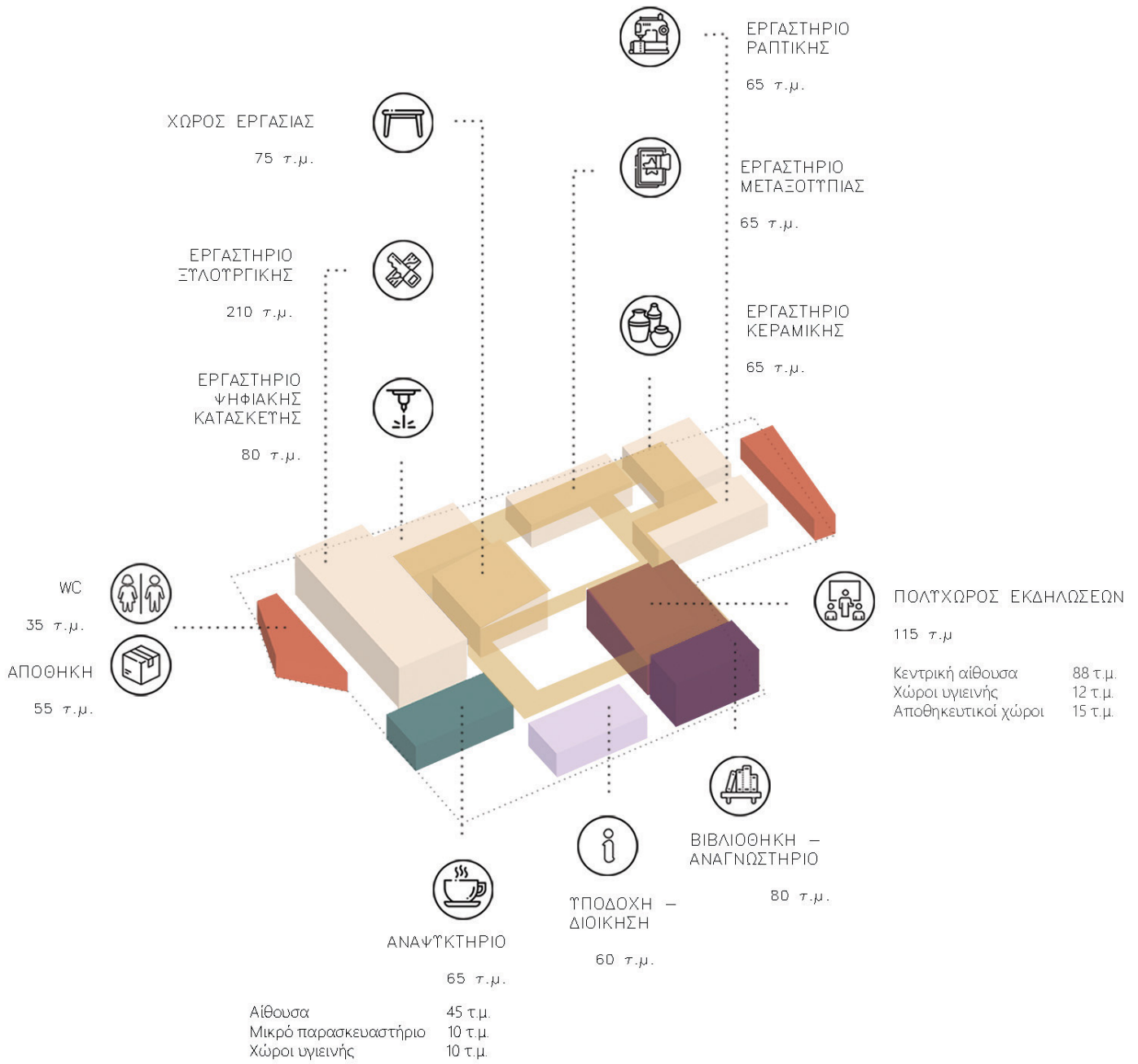
Διάγραμμα επικοινωνίας χώρων

Κάτωψη

Προς τον πεζόδρομο της Σφακτηρίας επιλέγεται μια πιο κλειστή και προστατευμένη χρήση των χώρων, και γι' αυτό τοποθετούνται εκεί τα εργαστήρια και οι βοηθητικοί χώροι αυτών, ενώ στην πλευρά της Λεωνίδου τοποθετούνται οι πιο δημόσιες λειτουργίες του κέντρου, οι οποίες αφορούν όχι μόνο όσους χρησιμοποιούν τα εργαστήρια αλλά οποιονδήποτε χρήστη.

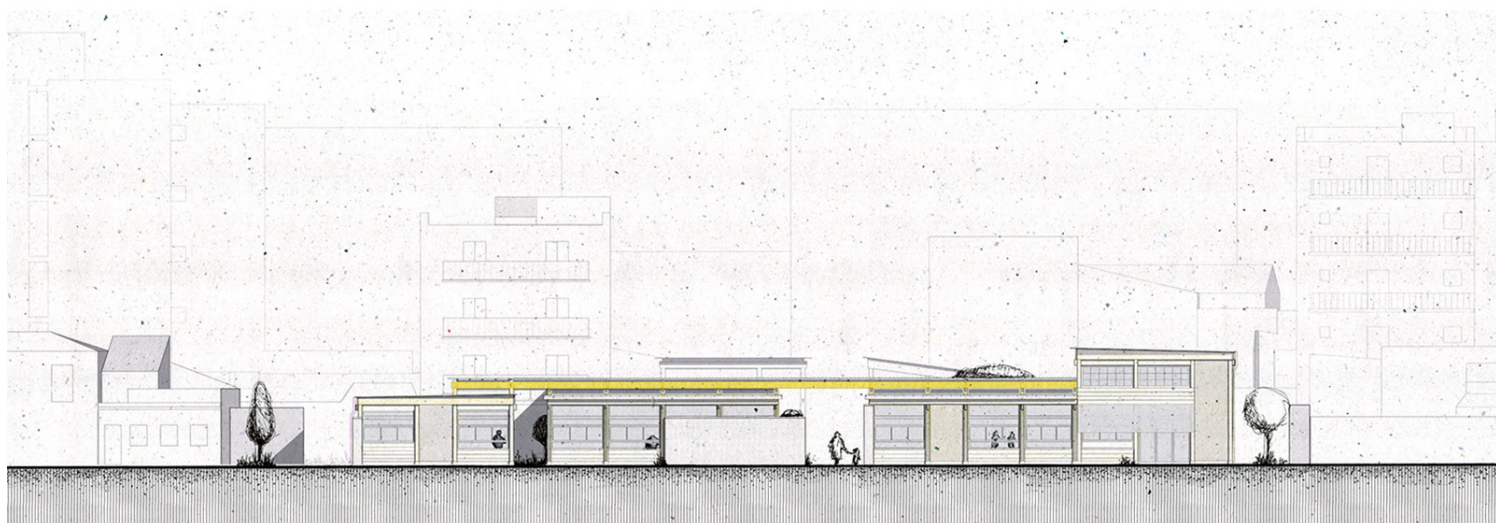

Λειτουργικό διάγραμμα

Όψη από την οδό Λεωνίδου

Όψη από την οδό Σφακτηρίας

Η κατασκευαστική επίλυση της πρότασης αποτελείται από τρία βασικά στοιχεία: τους γραμμικούς πέτρινους τοίχους, τον ξύλινο φορέα και το ξύλινο στέγαστρο. Οι πέτρινοι τοίχοι της σύνθεσης, οι οποίοι έχουν ως αναφορά τους υπάρχοντες τοίχους των ερειπίων του οικοπέδου, κατασκευάζονται από τους λίθους που υπάρχουν διαθέσιμοι στο οικοπέδο και χρησιμεύουν ως δομικά στοιχεία και στοιχεία ακαμψίας. Όσον αφορά τον κύριο ξύλινο σκελετό της σύνθεσης, αυτός αποτελείται από διπλά υποστυλώματα στα οποία έρχονται τα πρωτεύοντα δοκάρια και έπειτα τα δευτερεύοντα. Στον βασικό σκελετό προστίθεται και ο ξύλινος φορέας του στεγαστρου. Τελευταίο στοιχείο συνιστά το στέγαστρο, το οποίο επιστεγάζει τη σύνθεση. Το στέγαστρο λειτουργεί ενοποιητικά, αναδεικνύοντας την επικοινωνία των χώρων και τη λειτουργία τους γύρω από τις υπαίθριες αυλές. Πάνω του φέρει ως πλήρωση καλαμωτή και σε σημεία τοποθετείται επιπλέον PVC, το οποίο προστατεύει από τη βροχή χωρίς να εμποδίζει τη διαμπερότητα.

ΑΞΟΝΟΜΕΤΡΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ

ΣΤΕΓΑΣΤΡΟ PVC

ΔΟΚΑΡΙΑ Β'

ΔΟΚΑΡΙΑ Α'

ΚΑΛΑΜΩΤΗ

ΔΟΚΑΡΙ ΣΤΕΓΑΣΤΡΟΥ

ΔΟΚΑΡΙΑ Β'

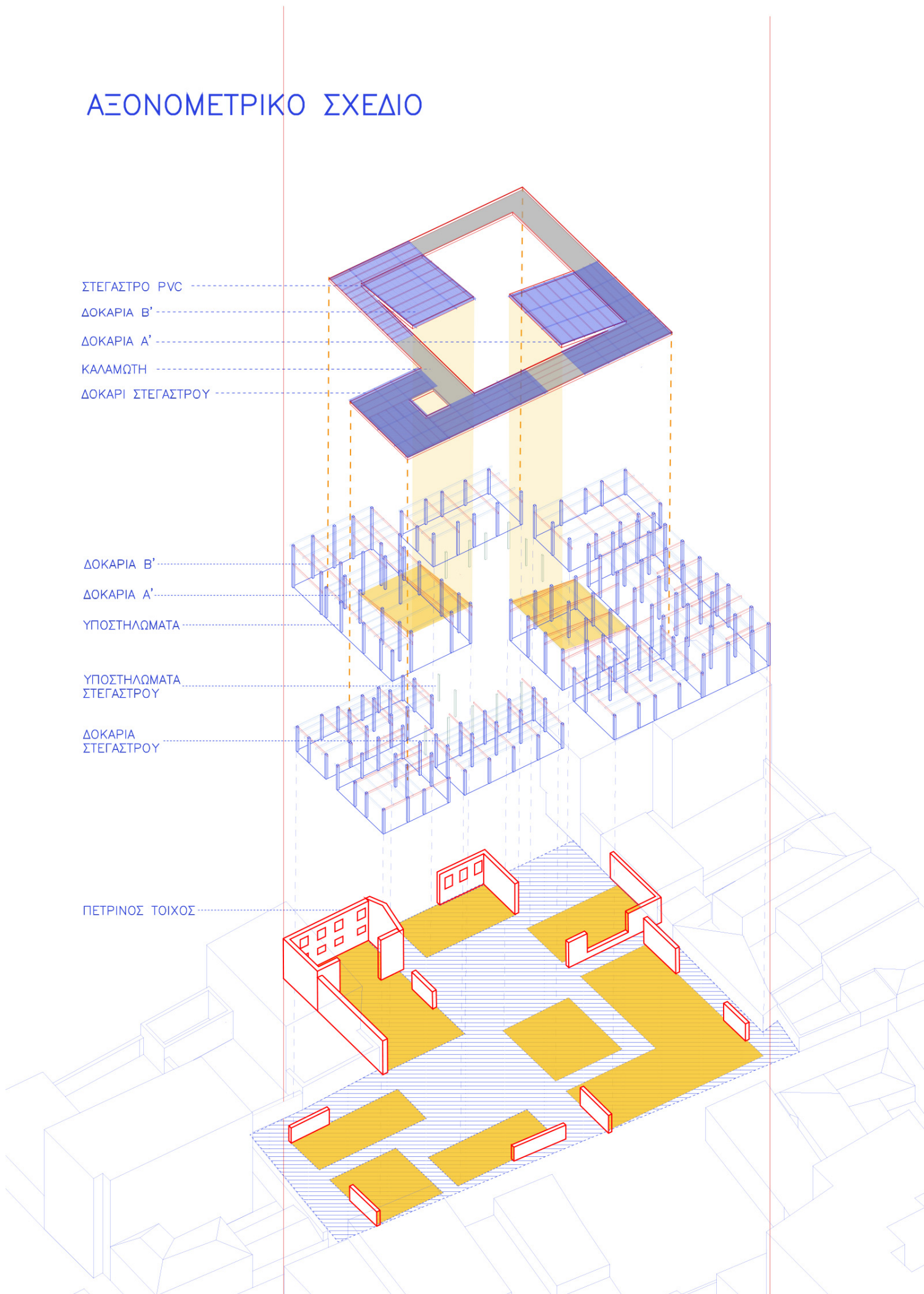
ΔΟΚΑΡΙΑ Α'

ΥΠΟΣΤΗΛΩΜΑΤΑ

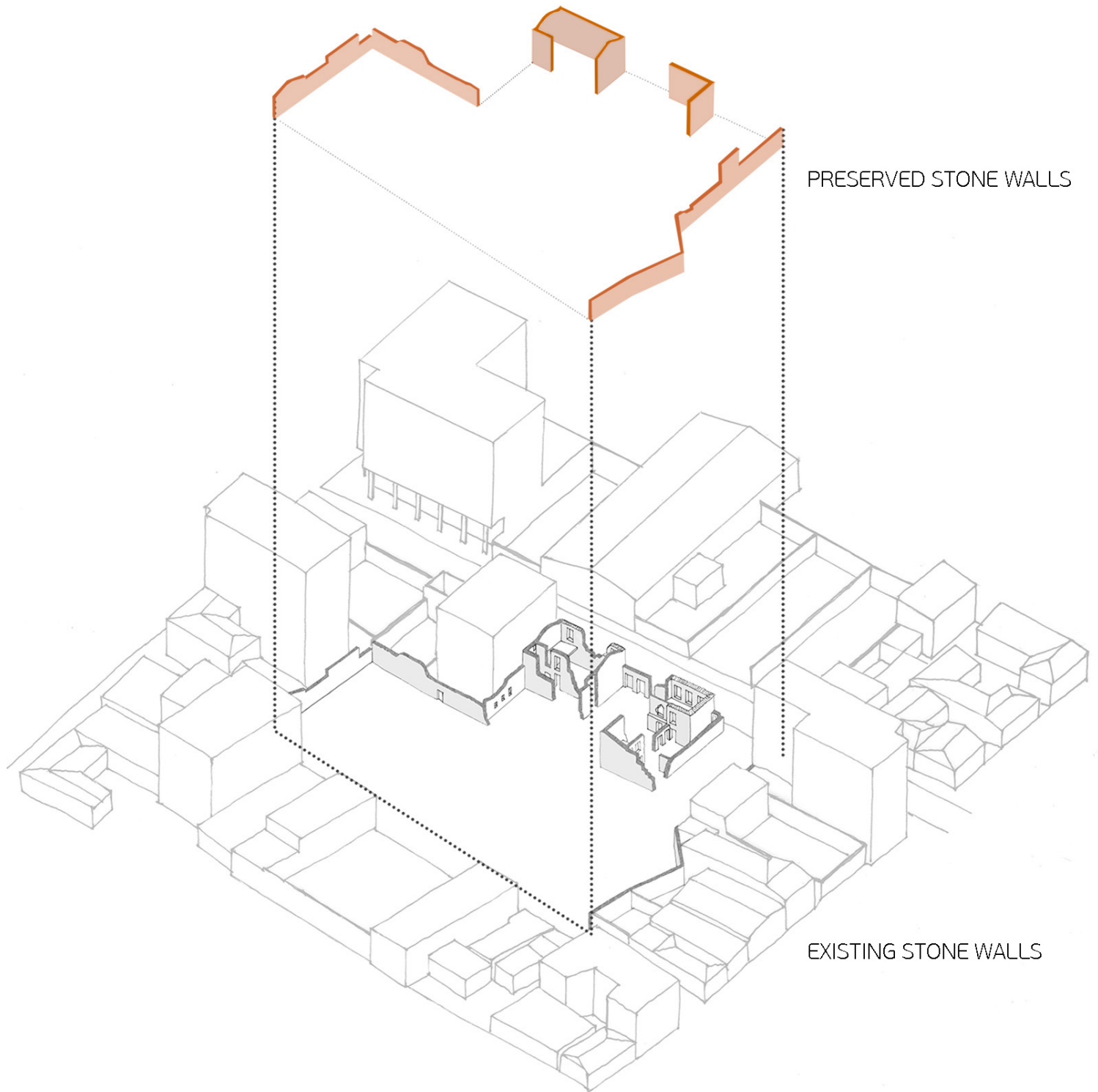
ΥΠΟΣΤΗΛΩΜΑΤΑ
ΣΤΕΓΑΣΤΡΟΥ

ΔΟΚΑΡΙΑ
ΣΤΕΓΑΣΤΡΟΥ

ΠΕΤΡΙΝΟΣ ΤΟΙΧΟΣ

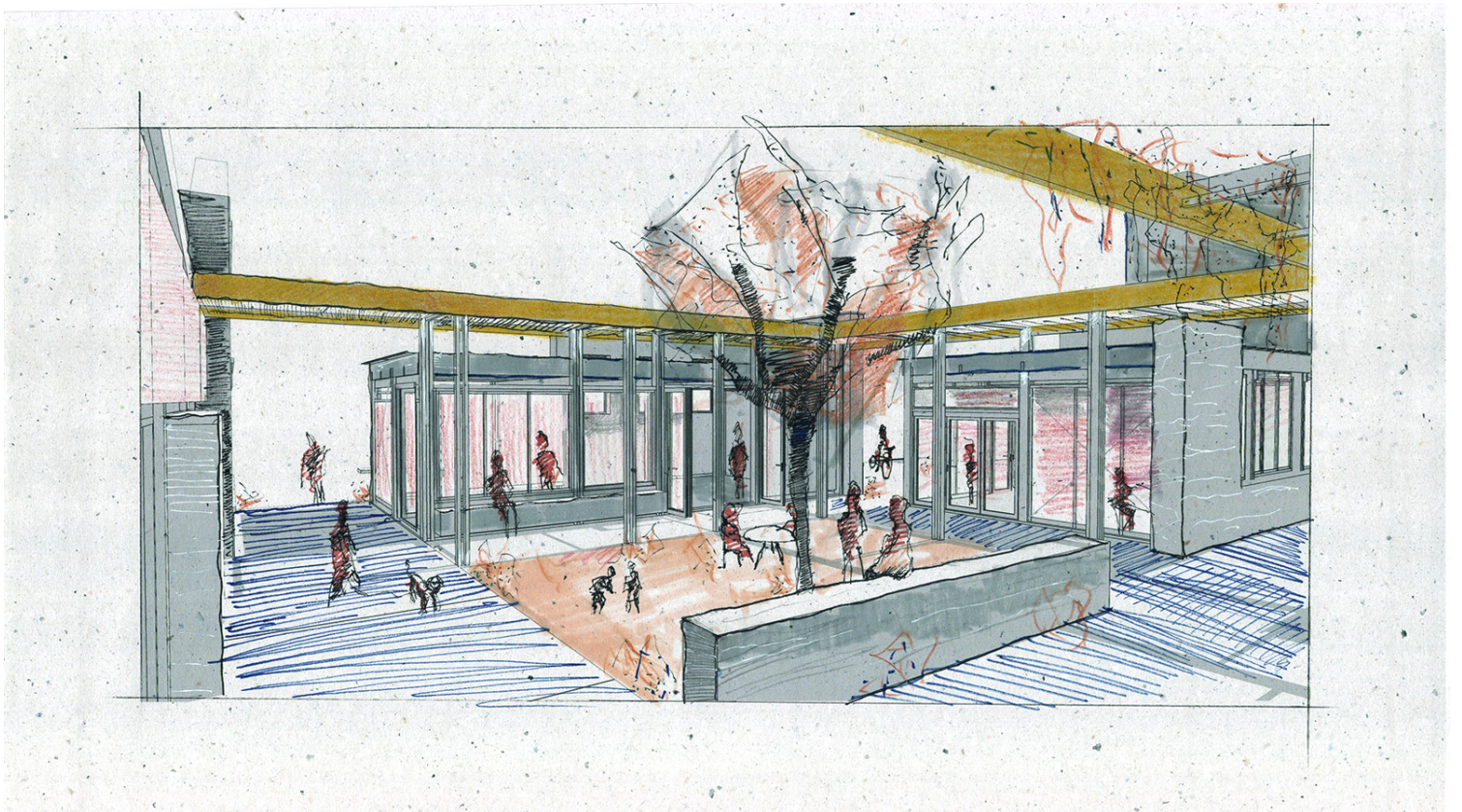

Οι υπάρχοντες πέτρινοι τοίχοι των ερειπίων και αυτοί που διατηρούνται

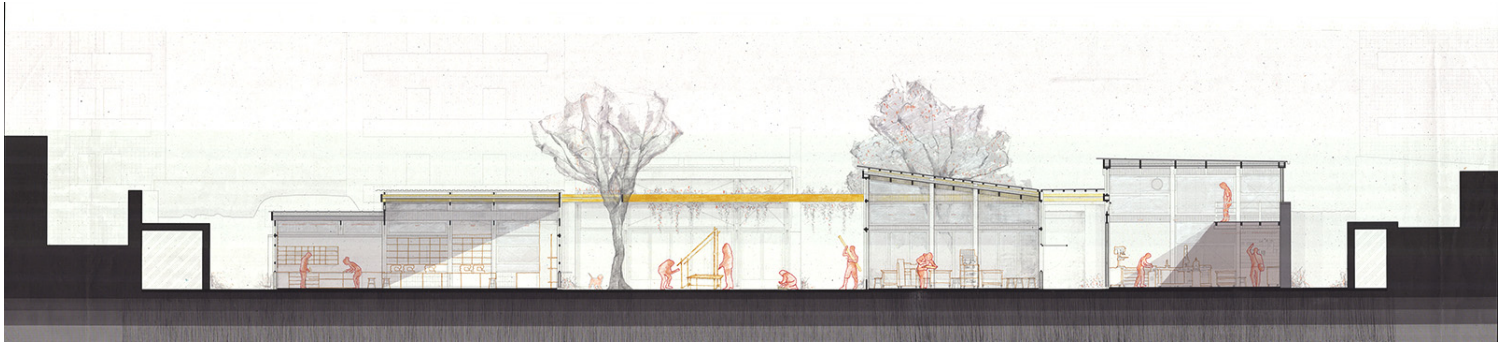
Τέλος, τα υλικά που χρησιμοποιούνται αποσκοπούν στη δημιουργία φιλόξενης ατμόσφαιρας, και είναι ως επί το πλείστον ελαφριά και φθηνά υλικά, εύκολα στην τοποθέτηση και τη μεταβλητότητα.

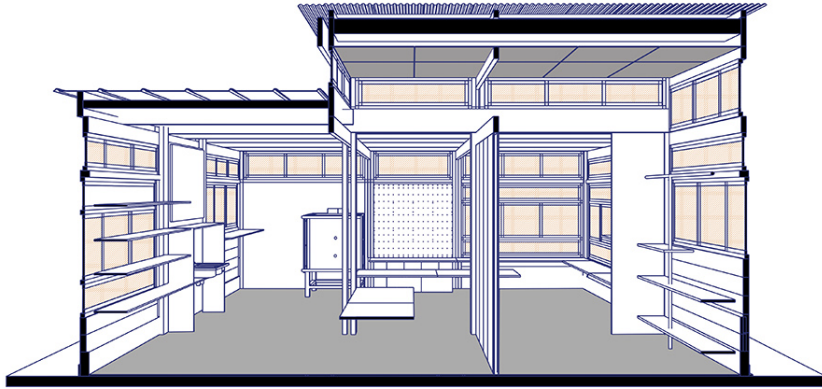
Αυλές

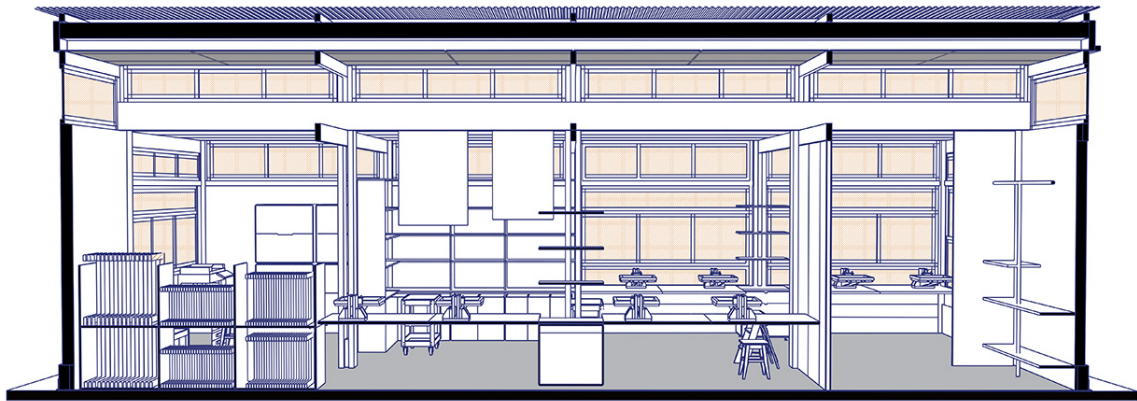

Τομή

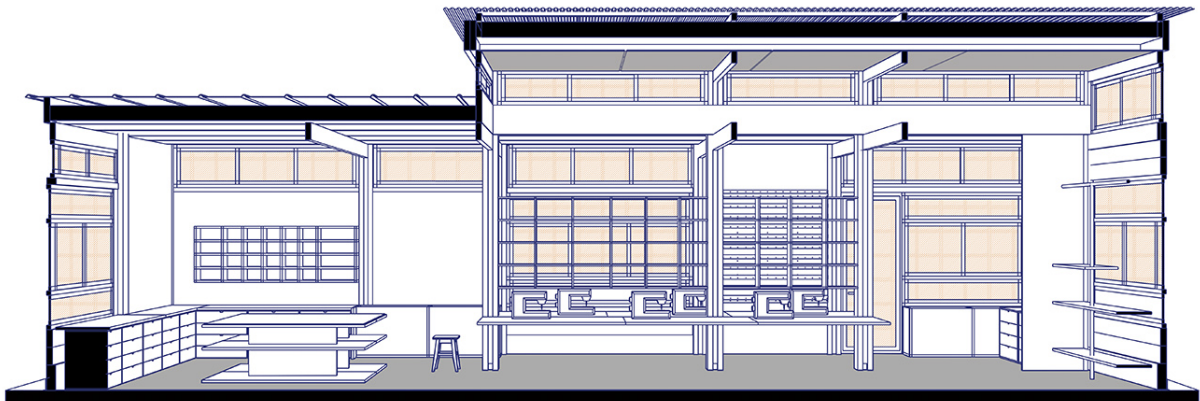

CERAMICS WORKSHOP

SCREENPRINTING WORKSHOP

SEWING WORKSHOP

WOODWORKING WORKSHOP

Προοπτικές τομές των εργαστηρίων

